

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ કમિશનર, સુરત

વિરુદ્ધ

મેસર્સ ઝંડુ ફાર્માસ્યુટિકલ વર્ક્સ લિમિટેડ

નવેમ્બર 10, 2006

[ન્યાયમૂર્તિ એસ. બી. સિંહા અને ન્યાયમૂર્તિ દલવીર ભંડારી]

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફ એક્ટ, 1985: SH 3003.39, 3305.10 અને 3305.99-કરદાતા દ્વારા ઉત્પાદિત વાળનું તેલ: ઠરાવ્યુ: ધરાવતું એસએચ: 3305.10. હેઠળ સુગંધિત વાળના તેલ તરીકે વર્ગીકૃત

પ્રતિવાદી-કરદાતા 'અલ્મા લિઓ' ના બ્રાન્ડ નામ હેઠળ વાળના તેલનું ઉત્પાદન કરી રહ્યા હતા અને તેને સીઈટીએ: એસએચ: 3003.39 હેઠળ આયુર્વેદિક દવા તરીકે વર્ગીકૃત કરી રહ્યા હતા. વિભાગે એસએચ: 3305.99.

હેઠળ તેનું વર્ગીકરણ માંગ્યુંમૂલ્યાંકન અધિકારી સમક્ષ, કરદાતાએ ઉત્પાદનના ઘટકો અને ઉત્પાદન પ્રક્રિયા જાહેર કરી હતી.મૂલ્યાંકન સત્તામંડળે ઉત્પાદનને એચઃ 3305.99 હેઠળ કોસ્મેટિક પ્રોડક્ટ તરીકે વર્ગીકૃત કર્યું.અસંતુષ્ટ કરદાતાએ અપીલ દાખલ કરી હતી, જેને ફગાવી દેવામાં આવી હતી.આગળની અપીલ પર, ટ્રિબ્યુનલે ઉત્પાદનને એસએચઃ 3305.10 હેઠળ સુગંધિત વાળના તેલ તરીકે વર્ગીકૃત કર્યું.આ આદેશથી નારાજ થઈને વિભાગે હાલની અપીલ દાખલ કરી હતી.

અરજી નામંજૂર કરતાં કોર્ટે

ઠરાવ્યું:કરદાતાના ઉત્પાદનને આયુર્વેદિક દવા તરીકે વર્ગીકૃત કરવાનો ઇનકાર કરતા ટ્રિબ્યુનલના આદેશ સામે કરદાતા દ્વારા કોઈ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી નથી.તેથી, માત્ર વિવાદ એ છે કે કરદાતાનું ઉત્પાદન 'સુગંધિત વાળનું તેલ' છે કે કેમ.નિર્વિવાદપણે, અત્તર ઉમેરવામાં આવે છે.અત્તર ઉમેરવું એ ઉત્પાદન પ્રક્રિયાનો એક ભાગ છે.તે ઉત્પાદનના ઘટકોમાંનું એક છે.તેથી કરદાતા ઉત્પાદનનું કોઈ ઉપચારાત્મક મૂલ્ય છે કે નહીં તે પ્રશ્નમાં ગયા વિના, ટ્રિબ્યુનલના ચુકાદાને સમર્થન આપવામાં આવે છે.

[1063-ડી-એફ]

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝના કમિશનર, કલકત્તા વિરુદ્ધ શર્મા કેમિકલ વર્ક્સ,
(2003) 5 એસસીસી 60; આલ્પાઈન ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિરુદ્ધ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝના
કલેક્ટર, નવી દિલ્હી, (2003) 152 ઇએલટી 16 (એસસી), સેન્ટ્રલ
એક્સાઈઝના કમિશનર, કોચીન વિરુદ્ધ કેરળ આયુર્વેદિક ફાર્મસી લિમિટેડ,
(2005) 187 ઇએલટી 29 અને પુમા આયુર્વેદિક હર્બલ (પી) લિમિટેડ વિરુદ્ધ
કમિશનર, સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, નાગપુર, (2006) 196 ઇએલટી 3 (એસસી)
નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:2004 ની સિવિલ અપીલ No.7849.

કસ્ટમ્સ, એક્સાઈઝ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ, નવી
દિલ્હીની અપીલ No.E/2014/03-NB (B) ના અંતિમ આદેશ
No.387/2004-B તારીખ 26-5-2004 માંથી.

અપીલકર્તા વતી મોહન કુમાર પરાસરન, એએસજી, સુશ્રી સંધ્યા
ગોસ્વામી અને બી. કૃષ્ણ પ્રસાદ.

પ્રતિવાદી વતી માધવ રાવ, આલોક યાદવ અને રાજેશ કુમાર.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ એસ. બી. સિન્હા દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો:

અહીં પ્રતિવાદી "અલ્મા લિઓ" બ્રાન્ડ નામ હેઠળ વાળના તેલનું ઉત્પાદન કરે છે.તેને સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ ટેરિફ એક્ટ, 1985 (ટૂંકમાં, '1985 એક્ટ') સાથે જોડાયેલી અનુસૂચિની SH નંબર 3003.39 હેઠળ વર્ગીકૃત કરવામાં આવી હતી.ઉપરોક્ત એન્ટ્રી 8 ટકાના દરે એક્સાઇઝ ડ્યુટી માટે જોગવાઈ કરે છે અને આયુર્વેદિક દવા હોવાનું મૂલ્ય ધરાવે છે.30 ટકા એડ વેલ્યુમના દરે એક્સાઇઝ ડ્યુટી આકર્ષતી કોસ્મેટિક પ્રોડક્ટ તરીકે SH નંબર 3305.99 હેઠળ આ પ્રોડક્ટનું વર્ગીકરણ કેમ નહીં કરવામાં આવે તે અંગે કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી.એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે તેના ઉત્પાદનના ખોટા વર્ગીકરણ દ્વારા Rs.11,12,129/- ની કેન્દ્રીય આબકારી જકાતની ઓછા ચુકવણી કરવામાં આવી હતી.સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ રૂલ્સ, 1944 (ટૂંકમાં, 'નિયમો') ના નિયમ 9 (2) ની દ્રષ્ટિએ સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ એક્ટ, 1944 (ટૂંકમાં, '1944 એક્ટ') ની કલમ 11 એ સાથે વાંચીને ઉપરોક્ત રકમની માંગ જારી કરવામાં આવી હતી.નિયમોના નિયમ 173-ક્યૂની દ્રષ્ટિએ દંડાત્મક કાર્યવાહીનો પણ પ્રસ્તાવ મૂકવામાં આવ્યો હતો.પ્રતિવાદી દ્વારા કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું હોવાથી, આ બાબતની સુનાવણી નાયબ કમિશનર દ્વારા કરવામાં આવી હતી, જેમણે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે ઉત્પાદન 1985 ના

અધિનિયમના SH 3305.99 હેઠળ વર્ગીકૃત કરી શકાય તેવું હતું. પ્રતિવાદીને બાકી પડતી રકમની ચુકવણી કરવાની સૂચના આપવામાં આવી હતી.તેના પર વ્યાજ સાથે Rs.11,12,129/- નો દંડ પણ લાદવામાં આવ્યો હતો.1944 ના કાયદાની કલમ 11 એબી હેઠળ વ્યાજની વસૂલાત માટેનો આદેશ પણ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.કમિશનર (અપીલ) સમક્ષ પ્રતિવાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને 17/4/2003 ના આદેશ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી.જો કે, તેમણે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે ઉત્પાદન સુગંધિત ન હોવાથી અને વાળનું ટોનિક હોવાથી, અને વાળના તેલથી અલગ હોવાથી, અવશેષ જૂથમાં આવતા પ્રકરણ શીર્ષક નંબર 3305.99 હેઠળ વર્ગીકૃત કરી શકાય છે.તેમણે 1944 ના કાયદાની કલમ 4 એ હેઠળ માલનું મૂલ્યાંકન કરવાનો પણ નિર્દેશ આપ્યો હતો. પ્રતિવાદી દ્વારા ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ કરવામાં આવેલી વધુ અપીલ પર, ઉત્પાદનને SH-3305.10 હેઠળ 'સુગંધિત વાળનું તેલ' તરીકે વર્ગીકૃત કરવામાં આવ્યું હતું.ચૂકવવાપાત્ર એક્સાઈઝ ડ્યુટીનું પુનઃગણતરી કરવા માટે આ બાબતને એડજુડિકેટિંગ ઓથોરિટીને મોકલી દેવામાં આવી હતી.

આમ, અપીલકર્તા આપણી સામે છે.

અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા ભારતના વિદ્વાન એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ શ્રી મોહન પરાશરનએ રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રિબ્યુનલે પ્રતિવાદીના

ઉત્પાદનને સુગંધિત વાળના તેલ તરીકે વર્ગીકૃત કરવામાં ભૂલ કરી હતી, જોકે તેમાં સામેલ ઉત્પાદન પ્રક્રિયાનો ક્યારેય ખુલાસો કર્યો ન હતો.

બીજી તરફ પ્રતિવાદી વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી માધવ રાવે ચુકાદાને ટેકો આપ્યો હતો.

મૂલ્યાંકન અધિકારી સમક્ષ, પ્રતિવાદીએ તેના દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી ઉત્પાદન પ્રક્રિયા જાહેર કરી હતી, જે નીચે મુજબ છે:

"(અ) મહેંદી, ભૂંગરાજ, આમળા, દૂધી બીજ, રેણુકબીજ, અંબાગોટ્ટીનો જલીય અર્ક તૈયાર કરીને સાંદ્ર કરવામાં આવે છે.

(બી) નાગરેવેલ પાન સાથે નારિયેળનું તેલ.

(સી) એકાગ્ર સમતુલ્ય અર્કને નાળિયેર તેલમાં ઉમેરવામાં આવે છે અને ઉકાળવામાં આવે છે.

(ડી) ગરમ નાળિયેર તેલમાં દૂધનું દ્રાવણ ઉમેરીને ઉકાળવામાં આવે છે. પછી કપૂર કચલી પાવડર ઉમેરવામાં આવે છે.

(ઈ) જથ્થાને ઠંડુ કરવામાં આવે છે અને સુગંધ ઉમેરવામાં આવે છે.તેને 7 દિવસ સુધી રાખવામાં આવે છે અને ફિલ્ટર કરવામાં આવે છે.

મૂલ્યાંકન સત્તામંડળે તેના આદેશમાં વધુમાં નોંધ્યું હતું કે:

"તેઓએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ઉપરોક્ત ઉત્પાદનમાં નાળિયેર તેલનો ઉપયોગ ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત આયુર્વેદિક ઘટકોના ઉપયોગને સક્ષમ કરવા માટે આધાર તરીકે તેનો ઉપયોગ કરવાના હેતુથી કરવામાં આવે છે.તેમના ઉત્પાદનમાં જાણીતા ગુણધર્મો સાથે સમયની ચકાસણી કરેલી જડીબુટ્ટીઓ છે.તેઓએ ઉપરોક્ત આયુર્વેદિકના વિવિધ ગુણધર્મો રજૂ કર્યા.ઘટકો આખરે ખોડો મુક્ત વાળની ખાતરી કરે છે, અને વિવિધ ઘટકોના ઉપયોગને મજબૂત અને પ્રોત્સાહન આપે છે, જેમાં "અત્માલિયો" કહેવાતા દરેક ઘટકોની વિગતો છે:—

(અ) મહેંદી, અમલાકી અને કપૂર કચલી:

તંદુરસ્ત વાળના વિકાસને મજબૂત અને પ્રોત્સાહન આપવું.

(બી) ભુંગરાજ:

વાળને કાળા, વૈભવી બનાવવા અને ખોડો અટકાવવા માટે.

(સી) દૂધીબીજ અને દુગ્ધા:

માથું ઠંડુ કરવા માટે

(ડી) રેણુક બીજ અને અમરેઠી: માથાની ચામડીને પોષણ આપવા માટે.

તેઓએ રજૂઆત કરી હતી કે તેમના ઉત્પાદન "અલ્માલિયો" માં ઉપરોક્ત ઘટકોનો ઉપયોગ પૂર્વ-પ્રબળ રોગનિવારક અથવા રોગનિવારક મૂલ્ય ધરાવે છે અને તેના ઉપયોગની સરખામણી વાળ પર ઉપયોગમાં લેવાતી અન્ય કોઈ સામાન્ય તૈયારી સાથે કરી શકાતી નથી.

તેથી, એવી દલીલ કરવી યોગ્ય નથી કે પ્રતિવાદીએ ક્યારેય ઉત્પાદન પ્રક્રિયા જાહેર કરી નથી.મૂલ્યાંકન સત્તામંડળે, અન્ય બાબતોની સાથે, જણાવ્યું હતું કે:

"(x) જો એમ માની લેવામાં આવે કે તેમનું ઉત્પાદન પ્રકરણ 33 હેઠળ સૌંદર્ય પ્રસાધનો અથવા શૌચાલયની તૈયારી તરીકે વર્ગીકરણની લાયકાત ધરાવે છે, તો તે પ્રકરણ પેટા શીર્ષક નંબર 3305.10 હેઠળ વર્ગીકૃત કરવા પાત્ર છે, કારણ બતાવો નોટિસમાં જણાવ્યા મુજબ 3305.99 હેઠળ નહીં.પ્રકરણ ઉપશીર્ષક નંબર 3305.10 સુગંધિત વાળના તેલને લાગુ પડે છે જ્યારે પ્રકરણ ઉપશીર્ષક નંબર 3305.99 સુગંધિત વાળના તેલ

અને વાળ ફિક્સર સિવાય વાળ પર ઉપયોગ માટેની તૈયારીને આવરી લે છે.તેઓએ રજૂઆત કરી હતી કે અહીં ઉપર દર્શાવેલ તેમના ઉત્પાદન અને ઉત્પાદન પ્રક્રિયાની સામગ્રીને ધ્યાનમાં રાખીને, તેમના ઉત્પાદનમાં સુગંધી દ્રવ્ય એટલે કે અત્તર હોય છે અને તે મુજબ તે 3305.10 હેઠળ અત્તર વાળના તેલ તરીકે વર્ગીકરણને પાત્ર છે.આ સંદર્ભમાં તેઓ ડમલોપ ઇન્ડિયા લિમિટેડના કેસમાં ભારતની માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપે છે અને તેના પર આધાર રાખે છે., જેમાં કોર્ટે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:—

"જ્યારે કોઈ વસ્તુ ટેરિફ અનુસૂચિમાં ગણવામાં આવેલી વસ્તુ હેઠળ વર્ગીકૃત થવાનો તમામ પ્રમાણભૂત વાજબી દાવો કરે છે, ત્યારે તેને પિતૃ તરીકે નકારવું અને તેને અવશેષ કલમ (ફરો-37) માં અનાથાલયમાં મોકલવું વર્ગીકરણના સિદ્ધાંતની વિરુદ્ધ હશે."

બીજી બાજુ, ટ્રિબ્યુનલ, અહીં અગાઉ સૂચવ્યા મુજબ, આ આધાર પર આગળ વધ્યું હતું કે માત્ર કારણ કે ઉત્પાદનના કેટલાક ઘટકોનો ઉલ્લેખ આયુર્વેદના અધિકૃત પુસ્તકોમાં કરવામાં આવ્યો છે, તે જ ઉત્પાદનને દવા બનાવશે નહીં.તેમાં ઘટકો અને ઉત્પાદનના રોગનિવારક અથવા રોગનિવારક ઉપયોગો પણ નોંધ્યા હતા:

"વધુમાં વિવાદિત ઉત્પાદનના ઉત્પાદનમાં ઉપયોગમાં લેવાતા વિવિધ ઘટકોના ગુણધર્મો અપીલકર્તાઓ દ્વારા નીચે મુજબ વર્ણવવામાં આવ્યા છે:—

ઘટકો	ઘટકોના ગુણધર્મો
(i) મહેંદી, આમળા અને કપૂર કચલી	તંદુરસ્ત વાળના વિકાસને મજબૂત અને પ્રોત્સાહન આપવા માટે
(2) ભુંગરાજ	વાળને ઘાટા રંગથી સમૃદ્ધ બનાવવા અને ખોડો અટકાવવો.
(3) દૂધી બીજ અને દુગ્ધા	માથું ઠંડુ કરવા માટે
(4) રોનુક બીજ અને અમારસ્તિ	માથાની ચામડીને પોષણ આપવા માટે.

જો કે, ટ્રિબ્યુનલે પ્રતિવાદી વતી કરવામાં આવેલી વૈકલ્પિક રજૂઆતને ધ્યાનમાં લેવા માટે આગળ વધ્યું:

"વિદ્વાન વકીલે વૈકલ્પિક રીતે પેટા-શીર્ષક નંબર 3305.10 હેઠળ સુગંધિત વાળના તેલ તરીકે વર્ગીકરણનો દાવો કર્યો છે.કમિશનર (અપીલ) એ આક્ષેપિત ઉત્પાદનને પેટા-શીર્ષક 3305.99 હેઠળ વર્ગીકૃત કર્યું છે કારણ કે ઉત્પાદનને સુગંધિત કરવામાં આવી રહ્યું છે તે દર્શાવવા માટે રેકૉર્ડ પર કંઈ નહોતું.વિદ્વાન વકીલે ઉદ્દેખ કર્યો છે કે ઉત્પાદન પ્રક્રિયાના અંતે વિવાદિત ઉત્પાદનમાં સુગંધ ઉમેરવામાં આવે છે.એડજુડિકેશન ઓર્ડરમાં વિગતવાર ઉત્પાદન પ્રક્રિયા પરથી આ સ્પષ્ટ છે.તેથી, અમે માનીએ છીએ કે વિવાદિત ઉત્પાદન પેટા-શીર્ષક 3305.10 હેઠળ વર્ગીકૃત કરી શકાય તેવું છે અને અપીલકર્તાઓ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર આબકારી જકાતની પુનઃગણતરી કરવા માટે આ બાબત ન્યાયક્ષેત્રના ન્યાયનિર્ણાયક સત્તામંડળને મોકલી દેવામાં આવી છે.અમે વિદ્વાન વકીલ સાથે પણ સંમત છીએ કે જે મુદ્દા માટે અપીલકર્તાઓ દ્વારા વર્ગીકરણની ઘોષણા દાખલ કરવામાં આવી હતી તે ઉત્પાદનનું વર્ગીકરણ સામેલ છે, કેન્દ્રીય આબકારી નિયમો, 1944 ના નિયમ 173Q હેઠળ દંડ લાદવા યોગ્ય નથી.તેથી અમે અપીલકર્તાઓ પર લાદવામાં આવેલા દંડને રદ કરીએ છીએ.

પ્રતિવાદીએ, અહીં અગાઉ નોંધ્યું છે તેમ, માત્ર તેના ઉત્પાદનોના ઘટકો જ જાહેર કર્યા નથી, પરંતુ ઉત્પાદન પ્રક્રિયા પણ જાહેર કરી છે.લગભગ સમાન

પરિસ્થિતિ પર, જેમ કે અહીં પછી કરવામાં આવેલી ચર્ચાઓ પરથી દેખાશે, આવા ઉત્પાદનને આયુર્વેદિક ઉત્પાદન માનવામાં આવ્યું છે.

સંબંધિત એન્ટ્રીઓ નીચે મુજબ છે:

"મથાળું નંબર	પેટા-મથાળું નંબર	માલનું વર્ણન	વેરાનો દર
30.03	3003.39	અન્ય	8 ટકા
33.05	3305.10	સુગંધિત વાળનું તેલ અન્ય	18 ટકા
33.05	3305.99	અન્ય	30 ટકા "

પ્રકરણ 33 ની નોંધ 2 નીચે મુજબ વાંચે છે:—

"2.33.03 થી 33.07 શીર્ષક સંખ્યાઓ, અન્ય બાબતોની સાથે, ઉત્પાદનો પર લાગુ થાય છે, પછી ભલે તે મિશ્ર હોય કે ન હોય (જલીય નિસ્ચંદન અને આવશ્યક તેલના જલીય દ્રાવણ સિવાય), જે આ શીર્ષકોના માલ તરીકે ઉપયોગ માટે યોગ્ય હોય અને લેબલો, સાહિત્ય

અથવા અન્ય સંકેતો સાથે પેકેજિંગમાં મૂકવામાં આવે છે કે તેઓ સૌંદર્ય પ્રસાધનો અથવા શૌચાલયની તૈયારી તરીકે ઉપયોગ માટે છે અથવા આવા ઉપયોગ માટે સ્પષ્ટ રીતે વિશિષ્ટ સ્વરૂપમાં મૂકવામાં આવે છે અને તેમાં ઉત્પાદનો શામેલ છે કે કેમ તેમાં સહાયક ફાર્માસ્યુટિકલ અથવા એન્ટિસેપ્ટિક ઘટકો હોય કે નહીં, અથવા સહાયક ઉપચારાત્મક અથવા પ્રોફીલેક્ટિક મૂલ્ય ધરાવતા હોવાનું માનવામાં આવે છે.

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ કમિશનર, કલકત્તા વિરુદ્ધ શર્મા કેમિકલ વર્ક્સ [(2003) 5 એસ. સી. સી. 60] માં, આ અદાલતે તેના અગાઉના નિર્ણયોની નોંધ લીધી હતી કે કોઈ ચોક્કસ ઉત્પાદનને એક એન્ટ્રી અથવા અન્ય એન્ટ્રીઓ હેઠળ વર્ગીકૃત કરી શકાય છે તે બતાવવા માટે પુરાવાની જવાબદારી મહેસૂલ પર છે છે."તેમાં "બનફૂલ તેલ" ને ઉપશીર્ષક 3003.30 હેઠળ આયુર્વેદિક દવા તરીકે વર્ગીકૃત કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું:

"માત્ર હકીકત કે કોઈ ઉત્પાદન ડૉક્ટરની પ્રિસ્ક્રિપ્શન હેઠળ નહીં પણ કાઉન્ટર પર વેચાય છે, તે પોતે જ નિષ્કર્ષ તરફ દોરી જતું નથી કે તે દવા નથી.અમે શ્રી લક્ષ્મીકુમારનની રજૂઆત સાથે પણ સંમત છીએ કે માત્ર કારણ કે ઉત્પાદનમાં દવાની ટકાવારી ઓછી છે, તેનો અર્થ એ પણ નથી કે ઉત્પાદન દવા નથી.સામાન્ય રીતે દવાની ટકાવારી અથવા માત્રા એવી

હશે કે જે માનવ શરીર દ્વારા શોષી શકાય.ઉત્પાદનને ઉપયોગી બનાવવા માટે દવાને જરૂરી રીતે ફિલર્સ/વાહનો દ્વારા આવરી લેવામાં આવશે.તે નકારી શકાય નહીં કે બનફૂલ તેલમાં ઉપયોગમાં લેવાતા તમામ ઘટકો તે છે જે આયુર્વેદ પાઠ્યપુસ્તકોમાં દર્શાવવામાં આવ્યા છે.અલબત્ત સૂત્ર પાઠ્યપુસ્તકો મુજબ ન પણ હોઈ શકે પરંતુ દવા પેટન્ટ અથવા માલિકી સૂત્ર હેઠળ પણ હોઈ શકે છે.વર્ગીકરણ નક્કી કરવા માટેનો મુખ્ય માપદંડ સામાન્ય રીતે તેનો ઉપયોગ ગ્રાહકો દ્વારા કરવામાં આવે છે જે તેનો ઉપયોગ કરે છે.બેંફૂલ ઓઈલને ગ્રાહકો વાળના તેલ તરીકે સમજે છે તે સાબિત કરવાનો બોજ મહેસૂલ પર હતો "

આલ્પાઈન ઈન્ડસ્ટ્રીઝ વિરુદ્ધ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝના કલેક્ટર, નવી દિલ્હી [2003 (152) ELT16 (SC)]: (2003) 3 એસ. સી. સી. 111] માં, આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે 'લિપ સાલ્વે' એ એક પ્રકારની 'બેરિયર ક્રીમ' અથવા ત્વચાની બળતરા સામે રક્ષણાત્મક ક્રીમ છે અને તેથી, દવા નથી, એમ કહીને:

"આવી દવાઓ કે જે સહાયક ઉપચારાત્મક અથવા રોગનિવારક મૂલ્ય ધરાવે છે તે સ્પષ્ટપણે પ્રકરણ 33 હેઠળ નોંધ 2 મુજબ એન્ટ્રી 33.03 થી 33.07 હેઠળ આવે છે.આ ઉત્પાદન સ્પષ્ટપણે પ્રકરણ 33 ની નોંધ 5

સાથે વાંચી શકાય તેવી એન્ટ્રી ૩૩.૦૪ દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યું છે, તે અનિવાર્યપણે હોઠ અથવા ત્વચાના રક્ષણ માટેની તૈયારી છે.અમે ટ્રિબ્યુનલના સભ્યોમાંથી એક દ્વારા વ્યક્ત કરવામાં આવેલા લઘુમતી અભિપ્રાય અને તેમાં અપીલકર્તા વતી અમારી સમક્ષ સમર્થિત તર્કનો પણ અભ્યાસ કર્યો છે.

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ કમિશનર, કોચીન વિરુદ્ધ કેરળ આયુર્વેદિક ફાર્મસી લિમિટેડમાં ટ્રિબ્યુનલ.[2005 (187) ELT 29] એ આલ્પાઈન ઇન્ડસ્ટ્રીઝ (સુપ્રા) ને અનુસર્યું, ઠરાવ્યું:

"પ્રતિવાદીનું ઉત્પાદન 'કેસિની તેલ' એ વાળ પર ઉપયોગ માટેની તૈયારી છે અને સમયપત્રકના પ્રકરણના શીર્ષક ૩૩.૦૫ માં વર્ણનને બંધબેસે છે.એકવાર ઉત્પાદન વાળમાં ઉપયોગ માટે તૈયાર થઈ જાય, તે હકીકત કે તેમાં ઉપચારાત્મક મૂલ્યો છે તે તેને પ્રકરણ ૩૩ ના કાર્યક્ષેત્રમાંથી દૂર કરતું નથી.વિવાદિત ઉત્પાદન પ્રકરણ ૩૩ હેઠળ વર્ગીકૃત કરી શકાય છે.અમે કમિશનર (અપીલ) ના આદેશને રદ કરીએ છીએ અને અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ.

તેની સામે દાખલ કરવામાં આવેલી વિશેષ રજા અરજીને આ અદાલત દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

તાજેતરમાં, જોકે, પુમા આયુર્વેદિક હર્બલ (પી) લિમિટેડવિરુદ્ધ કમિશનર, સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ, નાગપુર [2006 (196) ELT 3 (SC): (2006) 3 એસ. સી. સી. 266] માં, 'પુમા હેર ટોનિક પાવડર' અને 'પુમા એન્ટી-ડેન્ડ્રફ્સ ઓઇલ', 'પુમા શિશુ રક્ષક તેલ' ને ઔષધીય ગુણધર્મોને ધ્યાનમાં રાખીને ઔષધીય ઉત્પાદનો તરીકે ગણવામાં આવ્યા હતા.તેથી, પ્રતિવાદી દલીલ કરી શકે છે કે તેનું ઉત્પાદન પણ એક આયુર્વેદિક દવા છે.જોકે, ટ્રિબ્યુનલ તેના વતી કરવામાં આવેલી વૈકલ્પિક રજૂઆતો પર આગળ વધ્યું હતું.પ્રતિવાદીના ઉત્પાદનને આયુર્વેદિક દવા તરીકે વર્ગીકૃત કરવાનો ઇનકાર કરતા ટ્રિબ્યુનલના આદેશ સામે કોઈ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી નથી.

તેથી, આપણી પાસે માત્ર એવી દલીલ બાકી છે કે પ્રતિવાદીનું ઉત્પાદન 'સુગંધિત વાળનું તેલ' છે.નિર્વિવાદપણે, અત્તર ઉમેરવામાં આવે છે.અત્તર ઉમેરવું એ ઉત્પાદન પ્રક્રિયાનો એક ભાગ છે.તે ઉત્પાદનના ઘટકોમાંનું એક છે.

તેથી અમે પ્રતિવાદીના ઉત્પાદનનું કોઈ ઉપચારાત્મક મૂલ્ય છે કે નહીં તે પ્રશ્નમાં ગયા વિના ટ્રિબ્યુનલના ચુકાદા સાથે સહમત થઈશું.આમ, અમને આ અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા દેખાતી નથી.તે મુજબ તેને બરતરફ કરવામાં આવે છે.જો કે, કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ રહેશે નહીં.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.